

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το ευρωπαϊκό έτος ενεργού γήρανσης (2012)»

COM(2010) 462 τελικό

(2011/C 51/11)

Εισηγήτρια: **Renate HEINISCH**

Συνεισηγητής: **José Isaiás RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO**

Στις 7 Σεπτεμβρίου 2010, και σύμφωνα με το άρθρο 304 της ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισαν να ζητήσουν τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την

«Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το ευρωπαϊκό έτος ενεργού γήρανσης (2012)»

COM(2010) 462 τελικό.

Στις 14 Σεπτεμβρίου 2010, το Προεδρείο της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ανέθεσε την επεξεργασία της γνωμοδότησης αυτής στο ειδικευμένο τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη».

Δεδομένου του επείγοντος χαρακτήρα των εργασιών, η ΕΟΚΕ όρισε, κατά την 466η σύνοδο ολομέλειάς της, της 21ης Οκτωβρίου 2010, την κ. Renate HEINISCH γενική εισηγήτρια και τον κ. José Isaiás RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO γενικό συνεισηγητή και υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Συμπεράσματα

1.1 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει την πρόταση να ανακηρυχθεί το 2012 «Ευρωπαϊκό Έτος Ενεργού Γήρανσης». Ωστόσο, ο εν λόγω τίτλος και η σχετική ιδέα δεν αποδίδουν τα θέματα στα οποία θα έπρεπε, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, να επικεντρώνεται το έτος αυτό: η γήρανση θα πρέπει να μπορεί να είναι ενεργή, αλλά και **υγιής, αξιοπρεπής** και **ευτυχής**. Για τον λόγο αυτόν, η έννοια της «ενεργούς» γήρανσης δεν θα πρέπει να σημαίνει μόνο τη δυνατότητα παράτασης της επαγγελματικής δραστηριότητας ή της κοινωνικής συμμετοχής. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ ζητά από την Επιτροπή να διατυπώσει έναν τίτλο ο οποίος θα είναι λιγότερο περιοριστικός και θα λαμβάνει υπόψη αυτές τις πρόσθετες πτυχές της ποιότητας διαβίωσης.

1.2 Η εξέλιξη και το περιεχόμενο που είχαν έως σήμερα τα Ευρωπαϊκά Έτη δεν μπορούν να θεωρηθούν απολύτως ικανοποιητικά. Οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο αυτό πρέπει να διαμορφωθούν με πιο ορατό και ουσιαστικό –από άποψη περιεχομένου– τρόπο.

1.3 Στην παρούσα πρόταση της Επιτροπής δεν προβλέπεται σαφής συντονισμός σε ενωσιακό επίπεδο. Εντούτοις, ο συντονισμός από κεντρική και υπεύθυνη υπηρεσία είναι απαραίτητος προκειμένου να δοθεί στην εν λόγω πρωτοβουλία έμφαση και διάρκεια.

1.4 Ο κεντρικός συντονισμός είναι απαραίτητος και όσον αφορά την κατάρτιση προϋπολογισμού και την κατανομή των πόρων. Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει, όσον αφορά το θέμα αυτό, την έλλειψη συγκριμένου δημοσιονομικού πλαισίου.

1.5 Για να έχει θετική επίδραση το Ευρωπαϊκό Έτος 2012, απαιτείται να εναρμονιστούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο οι όροι «γήρανση», «ενεργός», «υγιής» και «αξιοπρεπής». Μόνο η συμφωνία

όσον αφορά το περιεχόμενο των βασικών αυτών όρων θα οδηγήσει σε συγκρίσιμα μέτρα.

1.6 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει το γεγονός ότι στο άρθρο 5 προβλέπεται η συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, των κρατών μελών, της ΕΟΚΕ και της Επιτροπής των Περιφερειών. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι έχει τη δυνατότητα να αναλάβει ηγετικό ρόλο όσον αφορά τα μέτρα ευαισθητοποίησης και τη διεξαγωγή εποικοδομητικού διαλόγου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, καθώς και να μεταδώσει σε τρίτους το περιεχόμενο του διαλόγου αυτού. Συγκεκριμένα, προτείνει τη δημιουργία παρατηρητηρίου για την αξιολόγηση των πεπραγμένων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο και, κατά συνέπεια, για την υποστήριξη της επίσης προταθείσας «Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για την ενεργό γήρανση», στην οποία θα πρέπει να ανατεθεί η υλοποίηση του συντονισμού των δράσεων σε ενωσιακό επίπεδο. Επιπροσθέτως, η ΕΟΚΕ θα μπορούσε να αναλάβει τον ρόλο του «Πρέσβη για το Ευρωπαϊκό Έτος». Εκτός αυτού, θα μπορούσε να διεξαχθεί μια διάσκεψη με θέμα τις σημαντικότερες ουσιαστικές πτυχές του Ευρωπαϊκού Έτους, της οποίας τα συμπεράσματα θα μπορούσαν να διοχετευθούν σε μια γνωμοδότηση πρωτοβουλίας που θα καταρτίσει το παρατηρητήριο.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1 Οι προκλήσεις της δημογραφικής αλλαγής, τις οποίες αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη, συζητούνται ήδη τα τελευταία χρόνια, τόσο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και στην ΕΟΚΕ. Επιμέρους θέματα συζήτησης αποτέλεσαν, μεταξύ άλλων, η αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών, οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι, η υγειονομική περίθαλψη, η περίθαλψη ηλικιωμένων και η μακροχρόνια περίθαλψη, η βία εναντίον ηλικιωμένων ατόμων, η δια βίου μάθηση, οι ανάγκες των ηλικιωμένων ατόμων και η επίδραση της πληθυσμιακής γήρανσης στα συστήματα υγείας και κοινωνικής πρόνοιας ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Βλ. κατάλογο των γνωμοδοτήσεων στη διεύθυνση: http://www.eesc.europa.eu/sections/soc/index_en.asp.

2.2 Η πρόταση να ανακηρυχθεί το 2012 «Ευρωπαϊκό Έτος για την ενεργό γήρανση» προέκυψε στο πλαίσιο των στόχων των προηγούμενων Προεδριών του Συμβουλίου, της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και των Ευρωπαϊκών Ετών 2010 (Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού) και 2011 (Προώθηση του εθελοντισμού). Η ΕΟΚΕ συμμαρτίζεται την άποψη ότι ο σύντομος τίτλος του Έτους «για την ενεργό γήρανση» είναι σαφής και ότι συμπεριλαμβάνει την αρχή της «αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών» ακόμα και χωρίς ρητή αναφορά της. Ωστόσο, ο σύντομος τίτλος δεν ανταποκρίνεται στον πολύπλευρο χαρακτήρα των θεμάτων που πρέπει να αναφέρονται.

2.3 Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας ορίζει την «ενεργό γήρανση» ως μια διαδικασία, κατά την οποία οι δυνατότητες υγείας, συμμετοχής και ασφάλειας βελτιστοποιούνται, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των ανθρώπων κατά τη γήρανση (2). Με τον ορισμό αυτό, δηλώνεται ότι η ενεργός γήρανση πρέπει να προωθηθεί πρωτίστως μέσω της υγιούς γήρανσης και αυτονομίας. Οι δυνατότητες συμμετοχής των ηλικιωμένων μπορούν να αυξηθούν αφενός στην αγορά εργασίας, μέσω βελτιωμένων συνθηκών απασχόλησης, και αφετέρου στην κοινωνία, μέσω της άρσης των κοινωνικών αποκλεισμών και μέσω της εθελοντικής δραστηριότητας. Η ενεργός γήρανση νοείται μόνον όταν εξασφαλίζεται κατ' ελάχιστον η ασφάλεια. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι ο τίτλος «Ευρωπαϊκό Έτος για την ενεργό, υγιή και αξιοπρεπή γήρανση» θα ήταν πολύ πιο εύγλωττος.

2.4 Κατά την προετοιμασία των γνωμοδοτήσεων που προαναφέρθηκαν (3), η ΕΟΚΕ εξασφάλιζε πάντοτε τη συμμετοχή των αρμοδίων Γενικών Διευθύνσεων στις συζητήσεις της. Για τον λόγο αυτόν η ΕΟΚΕ χαιρετίζει την πρόθεση της Επιτροπής να εξασφαλίσει, και κατά το 2012, τη συμμετοχή όλων των αρμοδίων Γενικών Διευθύνσεων με τους αντίστοιχους διαρθρωτικούς και χρηματοδοτικούς τους πόρους· θεωρεί ωστόσο σημαντικό να γίνει αυτό με συντονισμένο τρόπο.

2.5 Στο πλαίσιο αυτό η ΕΟΚΕ χαιρετίζει το γεγονός ότι το θέμα του Ευρωπαϊκού Έτους 2012 θα συζητηθεί περαιτέρω, τόσο στο εργαστήριο «Υγιής γήρανση: προετοιμασία των καταναλωτών για ενεργό γήρανση» (4), όσο και στο «Τρίτο φόρουμ για τη δημογραφία» (5).

2.6 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει επίσης το προβλεπόμενο χρονικό πλαίσιο τριετούς διάρκειας (2011 – αρχές του 2014). Αυτή η μακρότερη χρονική περίοδος θα συμβάλει στην εδραίωση του θέματος σε όλα τα σημαντικά πεδία πολιτικής.

2.7 Επίσης, χαιρετίζει τις θεματικές προτεραιότητες που αναφέρονται στην πρόταση. Αναγκαίες ουσιαστικές προσθήκες εισάγονται στο τμήμα 3.3 «Περιεχόμενο των μέτρων».

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1 Σχετικά με το άρθρο 1 «Αντικείμενο»

3.1.1 Στο πλαίσιο του δημοσίου διαλόγου για τη δημογραφική αλλαγή, η γήρανση του πληθυσμού θεωρείται επί μακρόν επιβαρυντική της κοινωνίας, γενικώς, και των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας και υγείας, ειδικότερα. Αυτή η αρνητική θεώρηση αρχίζει

σταδιακά να μεταβάλλεται. Όλο και συχνότερα έρχονται στο προσκήνιο οι δυνατότητες των ηλικιωμένων ατόμων και τονίζονται οι ευκαιρίες που προσφέρει μια γηράσκουσα κοινωνία.

3.1.2 Προκειμένου όμως να υλοποιηθούν οι θετικές πτυχές που συνοδεύουν τη δημογραφική αλλαγή, τόσο για τους γηράσκοντες ανθρώπους όσο και για την κοινωνία συνολικά, βασική προϋπόθεση είναι να έχουν οι άνθρωποι τη δυνατότητα να γηράσκουν με υγεία και ασφάλεια. Μόνο κατά αυτόν τον τρόπο μπορούν να αξιοποιήσουν ενεργά τις δυνατότητές τους και να συμβάλουν με αυτές στην αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών. Μόνο ένας τίτλος όπως αυτός που προτείνεται στο σημείο 2.3 λαμβάνει υπόψη αυτές τις απαραίτητες προϋποθέσεις.

3.1.3 Για να έχει θετική απήχηση το Ευρωπαϊκό Έτος 2012 απαιτείται να εναρμονιστούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο οι όροι «γήρανση», «ενεργός», «υγιής» και «αξιοπρεπής». Μόνο η συμφωνία όσον αφορά τη σημασία των εν λόγω βασικών όρων θα οδηγήσει σε συγκρίσιμα μέτρα.

3.2 Σχετικά με το άρθρο 2 «Σκοπός»

3.2.1 Η έννοια της «ενεργούς» γήρανσης δεν πρέπει να σημαίνει μόνο τη δυνατότητα παράτασης της επαγγελματικής δραστηριότητας ή της κοινωνικής συμμετοχής μέσω εθελοντικής δραστηριότητας. Θα πρέπει ιδίως να σημαίνει τον εντοπισμό και την αναγνώριση των διαφορετικών συνεισφορών των ηλικιωμένων ατόμων στην κοινωνία συνολικά, καθώς και την αποφυγή των κοινωνικών αποκλεισμών. Σε αυτό το πλαίσιο ανήκουν, μεταξύ άλλων, η χρηματοδοτική και/ή η κοινωνική υποστήριξη νεότερων μελών της οικογένειας, η φροντίδα σε συντρόφους και φίλους, η πνευματική και καλλιτεχνική δημιουργικότητα και το δυναμικό καινοτομίας, η μετάδοση εμπειριών και αξιών και πολλά άλλα. Όλες αυτές οι δραστηριότητες είναι έως έναν βαθμό δυνατές ακόμα και σε περιπτώσεις περιορισμών σχετικών με την υγεία ή με άλλα αίτια. Όταν μάλιστα πραγματοποιούνται υπό δυσχερείς συνθήκες, πρέπει να εκτιμώνται ακόμη περισσότερο.

3.2.2 Υπό την έννοια αυτή, η ΕΟΚΕ χαιρετίζει και υποστηρίζει τους στόχους που ορίζει η Επιτροπή και έχουν ως εξής: i) δημιουργία ευνοϊκότερων συνθηκών εργασίας για ηλικιωμένους εργαζομένους, ii) προώθηση της κοινωνικής δέσμευσης και iii) υποστήριξη της υγιούς γήρανσης. Ωστόσο, υποστηρίζει την άποψη ότι η γήρανση με ασφάλεια και αξιοπρέπεια θα πρέπει να συμπεριληφθεί στους στόχους.

3.2.3 Η ΕΟΚΕ θεωρεί επίσης ότι τα σχεδιαζόμενα μέτρα είναι κατάλληλα για την επίτευξη των καθορισμένων στόχων. Θα ήταν επιθυμητή μια συγκεκριμένη χρονική ακολουθία ως εξής:

— «ευαισθητοποίηση»,

— «ενθάρρυνση της συνεργασίας και των συνεργειών μεταξύ των κρατών μελών» και

— «διαμόρφωση ενός πλαισίου προϋποθέσεων για συγκεκριμένα μέτρα και δεσμεύσεις».

(2) «(...) as the process of optimizing opportunities for health, participation and security in order to enhance quality of life as people age», World Health Organisation (2002) Active Ageing - A Policy Framework, σ. 12.

(3) Βλ. σημείο 2.1 και υποσημείωση 1.

(4) «Healthy Ageing: Consumer empowerment for active ageing», στις 18.10.2010.

(5) «Third Demography Forum», στις 22-23.11.2010.

3.3 Σχετικά με το άρθρο 3 «Περιεχόμενο των μέτρων»

3.3.1 Τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 3 της πρότασης κρίνονται σκόπιμα. Ωστόσο, είναι διατυπωμένα με υπερβολικά γενικό τρόπο, προσομοιάζουν με τις διατυπώσεις προηγούμενων Ευρωπαϊκών Ετών και ταιριάζουν σε κάθε πιθανή εκστρατεία. Θα πρέπει να αποκτήσουν μια διάσταση προσιτή στον πολίτη και να μην παραμείνουν ζήτημα που αφορά ειδικούς. Μερικές από τις προτάσεις που διατυπώθηκαν στη διαβούλευση θα μπορούσαν να έχουν μεγαλύτερη απήχηση στην κοινή γνώμη. Πέραν τούτου, η ΕΟΚΕ προτείνει να συμπεριληφθούν, βάσει προηγούμενων γνωμοδοτήσεων, στο διάλογο τα ακόλουθα θέματα:

3.3.1.1 Για να καταστεί δυνατή η **παράταση της συμμετοχής** των ηλικιωμένων ατόμων **στον εργασιακό βίο**, απαιτούνται εκτεταμένα μέτρα και βελτιώσεις ⁽⁶⁾.

3.3.1.2 Για τη διευκόλυνση και παράλληλα την αναγνώριση της αξίας που έχει η πολύπτυχη εθελοντική συνεισφορά των ηλικιωμένων ατόμων στο κοινωνικό σύνολο και στις νεότερες γενεές: δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού καθεστώτος για την **εθελοντική εργασία**, εναρμόιση της έννοιας αυτής, αναγνώριση και κατάρτιση όσων δραστηριοποιούνται εθελοντικώς ⁽⁷⁾, πλαίσιο προϋποθέσεων για αυτήν την «εργασία», ώστε να μην επιδρά αρνητικά στις προσωπικές απασχόλησης των νεότερων.

3.3.1.3 Για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων δραστηριότητας των ηλικιωμένων: ενίσχυση της **πρόληψης, της προώθησης της υγείας και της αγωγής σχετικά με την υγεία** για όλες τις ηλικιακές ομάδες ⁽⁸⁾.

3.3.1.4 Θα πρέπει να επιδιωχθεί το **άνοιγμα του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος** στα ηλικιωμένα άτομα με στόχο την υποστήριξη της συνεχιζόμενης κατάρτισής τους και της κοινωνικής ενσωμάτωσής τους. Επίσης, θα πρέπει να περιλαμβάνεται και η πρόσβαση των ηλικιωμένων ατόμων όλων των κοινωνικών ομάδων στις **νέες τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών** (π.χ. μέσω του προγράμματος της ΕΕ «ευγηρία στην κοινωνία της πληροφορίας») ⁽⁹⁾.

3.3.1.5 Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η δημογραφική εξέλιξη δημιουργεί και ευκαιρίες. Πρόκειται π.χ. για νέες **επαγγελματικές σταδιοδρομίες και θέσεις εργασίας** στην περιθαλψη, τον συντονισμό διαφόρων έργων, την παροχή πολιτικών συμβουλών κ.λπ. Για την οικονομία η νέα **ομάδα καταναλωτών** των ηλικιωμένων ατό-

μων δημιουργεί περαιτέρω δυνατότητες, για παράδειγμα στους τομείς του «σχεδιασμού για όλους», της αυτόνομης, υποβοηθούμενης από το περιβάλλον διαβίωσης (AAL-Ambient Assisted Living), καθώς και της παροχής συμβουλών σχετικά με καταναλωτικά ζητήματα. Επιπλέον, πρέπει να ενισχυθούν οι καταναλωτές και τα δικαιώματά τους ⁽¹⁰⁾.

3.3.1.6 Κατά τη λήψη μέτρων σε όλους τους τομείς που αναφέρονται πρέπει να υιοθετηθεί μια **προσέγγιση ισότητας**, η οποία να εκφράζει ισότητα όλες τις πληθυσμιακές ομάδες: άνδρες και γυναίκες, υγιείς και ασθενείς, μετανάστες και γηγενείς. Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να προβλέπεται για τους ανθρώπους που ζουν σε συνθήκες φτώχειας ⁽¹¹⁾.

3.3.2 Για την υλοποίηση των στόχων στους εν λόγω τομείς απαιτούνται διάφορες στρατηγικές και δράσεις:

3.3.2.1 Συνεχείς **εκστρατείες ευαισθητοποίησης** σχετικά με τις δυνατότητες των ηλικιωμένων ατόμων, τη μεγαλύτερη αναγνώριση της αξίας τους και την κινητοποίησή τους για ενεργό συμμετοχή στα κοινά σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Αυτό περιλαμβάνει και εκστρατείες στα μέσα ενημέρωσης με στόχο μια νέα θεώρηση σχετικά με τη γήρανση.

3.3.2.2 Προώθηση **ευρωπαϊκών προγραμμάτων**, όπως π.χ. το «Transage», το ευρωπαϊκό δίκτυο «LILL» («Learning in Later Life»), προκειμένου να καταστεί εφικτή η συνάντηση και η ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ ηλικιωμένων ατόμων από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες και να υπάρξει ευαισθητοποίηση σχετικά με τη δια βίου μάθηση (συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος «Learning for a long life»).

3.3.2.3 Στήριξη προγραμμάτων για τη **συνύπαρξη των γενεών**, όπως π.χ. η δημιουργία δικτύων και κέντρων για άτομα όλων των γενεών, χώρων ανταλλαγής απόψεων (τύπου «Erzählcafés»), ευρωπαϊκά φεστιβάλ κινηματογράφου για όλες τις γενεές κ.λπ., προκειμένου να αυξηθούν οι δυνατότητες αμοιβαίας μάθησης και να καταπολεμηθεί η απομόνωση των ηλικιωμένων ατόμων.

3.3.2.4 Στο πλαίσιο αυτό, είναι ιδιαίτερος σημαντικό να δοθεί προσοχή στις περιφερειακές και τοπικές διαφορές. Οι δραστηριότητες σε τοπικό επίπεδο αποδείχθηκαν ιδιαίτερος αποτελεσματικές.

3.4 Σχετικά με το άρθρο 4 «Συντονισμός με τα κράτη μέλη»

3.4.1 Προκειμένου να εξασφαλισθεί ο κατάλληλος συντονισμός των εθνικών δράσεων, θα πρέπει οπωσδήποτε να καθοριστούν εγκαίρως οι εθνικοί συντονιστές (το αργότερο έως τον Μάρτιο του 2011). Κάθε κράτος μέλος πρέπει να μεριμνήσει, ώστε ο εθνικός φορέας συντονισμού να εξασφαλίσει τη συμμετοχή ενός ευρέος φάσματος ενδιαφερόμενων μερών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και μικρότερων οργανώσεων και παραγόντων, και να τους ενημερώσει σχετικά με τους τρόπους υποβολής αιτήσεων και τις διαδικασίες, καθώς και σχετικά με τις υφιστάμενες δυνατότητες χρηματοδότησης.

⁽⁶⁾ Βλ. σχετικά π.χ. τη γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της ΕΟΚΕ, της 25.03.2009, με θέμα «Οι γηράσκοντες εργαζόμενοι απέναντι στις βιομηχανικές μεταλλαγές: παροχή υποστηρίξεων και διαχείριση της ηλικιακής ποικιλότητας στους κλάδους και τις επιχειρήσεις». Εισηγητής: ο κ. KRZAKLEWSKI (ΕΕ C 228, 22.09.2009, σ. 24).

⁽⁷⁾ Βλ. σχετικά π.χ. τη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ της 13.12.2006 με θέμα «Εθελοντισμός: ο ρόλος του στην ευρωπαϊκή κοινωνία και ο αντίκτυπός του», εισηγήτρια η κ. KOLLER, συνεισηγήτρια η κ. Gräfin zu EULENBURG (ΕΕ C 325, 30.12.2006, σ. 46).

⁽⁸⁾ Βλ. σχετικά π.χ. τη διερευνητική γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ της 15.7.2010 με θέμα «Οι συνέπειες της γήρανσης του πληθυσμού στα συστήματα υγείας και κοινωνικής ασφάλισης», εισηγήτρια η κ. HEINISCH (ΕΕ ...).

⁽⁹⁾ Βλ. σχετικά π.χ. τη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ της 13.03.2008 με θέμα την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Σχέδιο δράσης για την εκπαίδευση ενηλίκων — Ποτέ δεν είναι αργά για μάθηση», εισηγήτρια η κ. HEINISCH, συνεισηγήτρια η κ. LE NOUAIL MARLIÈRE, συνεισηγητής ο κ. RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO (ΕΕ C 204, 09.08.2008, σ. 89).

⁽¹⁰⁾ Βλ. τη γνωμοδότηση που αναφέρεται στην υποσημείωση 8.

⁽¹¹⁾ Κατά το έτος 2008, το ποσοστό των ηλικιωμένων ατόμων που απειλούνται από τη φτώχεια (ηλικιακή ομάδα 65 ετών και άνω) ανήλθε στο 19 % στην ΕΕ των 27. Βλ.: http://epp.euostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/living_conditions_and_social_protection/data/database.

3.5 Σχετικά με το άρθρο 5 «Συντονισμός σε επίπεδο Ένωσης»

3.5.1 Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει τις ενέργειες της Επιτροπής για τον συντονισμό σε επίπεδο Ένωσης που αναφέρονται σε αυτό το άρθρο. Η ΕΟΚΕ εκφράζει ωστόσο ανησυχία, διότι ελλείπει από την τρέχουσα πρόταση της Επιτροπής ο σαφής συντονισμός τόσο των διαφόρων Γενικών Διευθύνσεων όσο και σε επίπεδο Ένωσης. Ο συντονισμός από μια κεντρική και υπεύθυνη υπηρεσία είναι απαραίτητος, προκειμένου να δοθεί έμφαση και διάρκεια στην εν λόγω πρωτοβουλία συνολικά.

3.5.2 Επιπροσθέτως, τα ακόλουθα μέτρα κρίνονται απαραίτητα:

3.5.2.1 Δημιουργία της «**Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για την ενεργό γήρανση**»⁽¹²⁾, την οποία έχει ήδη προτείνει η ΕΟΚΕ, κατά το πρότυπο της «Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για τις οικογένειες», προκειμένου να εξασφαλισθεί η εδραίωση του θέματος «ενεργός, υγιής και αξιοπρεπής γήρανση» σε όλους τους τομείς πολιτικής, καθώς και ο συντονισμός των μέτρων μετά το 2012.

3.5.2.2 Πρόβλεψη δημοσιονομικών πόρων για την υλοποίηση των σχεδιαζόμενων μέτρων, καθότι η ΕΟΚΕ θεωρεί τη χρηματοδότηση στο πλαίσιο των υφιστάμενων ταμείων και προγραμμάτων ως δυσχερή και ενδεχομένως ανεπαρκή. Για το Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού (2011) διατέθηκαν 6 εκατομμύρια ευρώ και για το Ευρωπαϊκό Έτος για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού (2010) διατέθηκαν 17 εκατομμύρια ευρώ. Απαιτείται επαρκής προϋπολογισμός και για το Ευρωπαϊκό Έτος 2012. Δεδομένης της οικονομικής κρίσης, η ΕΟΚΕ συμφωνεί ότι θα πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως οι πόροι υφιστάμενων προγραμμάτων. Σε αυτήν την περίπτωση, ωστόσο, πρέπει να αποσαφηνιστούν τόσο το εύρος των πόρων όσο και τα ταμεία και προγράμματα μέσω

των οποίων θα διατεθούν οι εν λόγω πόροι, καθώς και ο τρόπος συντονισμού.

3.5.2.3 Η ΕΟΚΕ, ως «γέφυρα μεταξύ των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών», είναι προετοιμασμένη να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους 2012. Συγκεκριμένα, προτείνει τη δημιουργία ενός παρατηρητηρίου για την αξιολόγηση των πεπραγμένων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο και, κατά αυτόν τον τρόπο, για την υποστήριξη της προταθείσας «Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για την ενεργό γήρανση». Επιπροσθέτως, η ΕΟΚΕ θα μπορούσε να αναλάβει τον ρόλο του «Πρέσβη για το Ευρωπαϊκό Έτος». Εκτός αυτού, θα μπορούσε να διεξαχθεί διάσκεψη με θέμα τις σημαντικότερες ουσιαστικές πτυχές του Ευρωπαϊκού Έτους, της οποίας τα συμπεράσματα θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο γνωμοδότησης πρωτοβουλίας.

3.6 Σχετικά με το άρθρο 6 «Συνοχή και συμπληρωματικότητα»

3.6.1 Το θέμα της ενεργούς, υγιούς και αξιοπρεπούς γήρανσης πρέπει να θεμελιώνεται στην εμπειρία από τα προηγούμενα Ευρωπαϊκά Έτη 2010 και 2011 και να εξετασθεί υπό αυτό το ευρύτερο πρίσμα, διότι τόσο η καταπολέμηση της φτώχειας όσο και η στήριξη του εθελοντισμού συνδέονται άμεσα με την ενεργό, υγιή και αξιοπρεπή γήρανση.

3.7 Σχετικά με το άρθρο 7 «Αξιολόγηση»

3.7.1 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει εμφιασμένα την πρόθεση εκπόνησης έκθεσης για την αξιολόγηση του Ευρωπαϊκού Έτους, το αργότερο στις αρχές του 2014. Ως εκ τούτου, – όπως ισχύει εξάλλου και για άλλα προγράμματα – πρέπει να δημιουργηθούν διαδικασίες για τον τερματισμό των μέτρων που αποδείχθηκαν αναποτελεσματικά.

Βρυξέλλες, 21 Οκτωβρίου 2010.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON

⁽¹²⁾ Βλ. τη γνωμοδότηση που αναφέρεται στην υποσημείωση 8.